

TERMÍN: 06.04.2022

xx39374xx
Recenzia B
Samo Varsik
samo.varsik@oecd.org

*Prosím nezasahujte do tejto tabuľky*RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Samo Varsik**NÁZOV MATERIÁLU: **Absolventi stredných škôl v čase pandémie**TYP VÝSTUPU*[1]: **komentár**

(pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):

ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR - Inštitút vzdelávacej politiky**AUTORI/KY: **Dávid Martinák**

SPOLUAUTORI/KY: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - Inštitút sociálnej politiky - Matúš Baliak, Matěj Bělín, Štefan Domonkos, Tadeáš Chujac ; - ; - ; -

RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1****PRIPOMIENKY:**

P.č .	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Celý text	Vyhýbať sa časticiam „až“, „iba“ a pod. pokiaľ text nie je zasadený do komparatívneho kontextu.	Bez toho, aby ste zdôvodnili, prečo je nejaké číslo malé alebo veľké (napr. medzinárodným porovnaním), je používanie týchto slov sugestívne a neopodstatnené.	Akceptovaná. Súhlasíme s Vaším návrhom, upravené.

2	Abstrakt	„Pravidelné zverejňovanie dát o uplatnení absolventov a absolventiek stredných škôl tak má potenciál znížiť informačné asymetrie pri kariérnych a vzdelávacích rozhodnutiach.“ Navrhujem vypustiť.	Tomuto sa v texte takmer vôbec nevenujete.	Akceptovaná. Odstránené.
3	Úvod	Explicitnejšie zdôvodniť dôvod napísania komentára.	V texte síce spomínate, že účelom nie je „hodnotiť efekt pandémie na skúmanú kohortu stredoškolských absolventov“, nespomínate však, prečo túto ambíciu nemáte, resp. prečo teda robíte to, čo robíte v komentári aktuálne.	Akceptovaná. Rozšírené o dôvod napísania tohto komentára hneď v abstrakte.
4	Box 2	Treba opísať metodiku identifikovania študentov v zahraničí, resp. na ňu odkázať.	Nie je dostatočne vysvetlené.	Akceptovaná. Rozšírené o spôsob identifikácie absolventov a absolventiek študujúcich v zahraničí.
5	Box 2	Treba spomenúť, že výrazným obmedzením je, že nepoznáte úväzky pracujúcich.	Nie je dostatočne vysvetlené.	Akceptovaná. Pridaná poznámka pod čiarou (str. 4), zdôrazňujúca uvedený nedostatok údajov.
6	Box 2	Doplniť informáciu, ako viete na základe ukončenia zdravotného poistenia určiť, že osoba je pracujúca a nie neaktívna alebo nezamestnaná v zahraničí a tiež	Nie je dostatočne vysvetlené.	Akceptovaná. Rozšírená poznámka pod čiarou (str. 4), vysvetľujúca pôvod údajov a spôsob

		ako to viete určiť vo všeobecnosti (to sa pri odhláske indikuje?)		identifikácie osôb pracujúcich v zahraničí.
7	6, posl. odsek	„Takéto regionálne zastúpenie absolventov a absolventiek nezodpovedá ponuke pracovných miest.“ Treba uviesť zdroj o ponuke pracovných miest. Okrem toho je to dosť zaujímavá a dôležitá informácia, navrhujem ju rozviesť hlbšie. Tento stav môže predsa viesť napr. k prehlbovaniu regionálnych rozdielov nie?	V zmysle pripomienky.	Čiastočne akceptovaná. Rozšírené o zdroj údajov o voľných pracovných miestach vhodných pre absolventov a absolventky. Stotožňujeme sa s myšlienkou, že toto prehľbuje regionálne rozdiely, avšak komentár nedokáže pokryť tak rozmanitú paletu tém, preto by sme otázku regionálnych rozdielov nediskutovali. Váš komentár považujeme za vhodný námet na ďalší výskum.
8	Grafy 5, 8, 9 a príslušné texty	Skombinovať grafy stupňa vzdelania so skupinami odborov, alebo inak zobrať stupeň vzdelania do úvahy pri analýze „úspešnosti“ skupín odborov.	Skupiny odborov asi nie sú rovnomerne zastúpené v stupňoch vzdelania, preto pokladám toto prezentovanie za veľmi nešťastné. Pri vyhodnocovaní „úspešnosti“ skupín odborov neviem(e), do akej miery odzrkadľujú to, že sú vo väčšej miere zastúpené vo vyšších stupňoch vzdelania a do akej miery je ich	Neakceptovaná. Rozsah komentára neumožňuje detailne skúmať rozmanitú paletu delení. Pre detailnejšie údaje odporúčame pozrieť Dátovú prílohu.

			„úspešnosť“ daná samotným zameraním danej skupiny odborov.	
9	Časti, v kt. sa zoberáte regionálnym členením	Treba niekde jednoznačne povedať, či beriete do úvahy región strednej školy, región bydliska alebo región miesta zamestnania.	Nie je dostatočne vysvetlené.	Akceptovaná. Poznámka pridaná pod čiaru na str. 7, ktorá upresňuje použitý princíp agregácie absolventov a absolventiek.
10	Časť 3, grafy	Grafy sprehľadniť a spresniť.	Aktuálne sú ťažko čitateľné z hľadiska množstva náročne oddeliteľných farieb. X os treba zmeniť, teraz je dosť mäťúce, čo znamená trebárs „1“ (január či júl?)	Akceptované. Kvôli zvýšeniu prehľadnosti boli z grafov odstránené konfidenčné intervaly a pridali sme aj iné než len farebné rozlíšenie kriviek.
11	Časť 3, texty prislúchajúce ku grafom a tabuľke	Doplniť a zjednodušiť interpretácie. Ponúknuť príklad jednoduchého čítania aspoň jednej krivky v grafe.	Nie je zrejmé, ako má laik grafy čítať ani čo zobrazujú. Naopak je text miestami presýtený technickými detailmi (napr. posl. ods. str. 18), otázne či toto aj s tabuľkou vôbec patrí do hlavného textu a nie do prílohy.	Akceptované.
12	Celý text	Vymazať porovnania medzi mužmi a ženami. V úvode uviesť že čitatelia budú mať možnosť kategorizovať výstupy podľa pohlavia, kraja atď. v (budúcej) zverejnenej databáze.	Na toto mám niekoľko dôvodov: 1. Text je na komentár príliš dlhý. Ak sa nemýlim, štandardne majú mať komentáre cca 8 strán.	Čiastočne akceptovaná. Do úvodu bolo pridané odôvodnenie prečo je podľa autorov dôležité ponechať porovnanie medzi mužmi a ženami.

13	Regresie	Pridať skúsenosť so zamestnaním počas štúdia ako kontrolnú premennú.	2. Text je presýtený detailmi, z veľkej časti práve kvôli porovnaniu medzi mužmi a ženami. Veľmi to sťažuje jeho čítanie. 3. Nikde nie je zmienka o tom, prečo je zaujímavé a relevantné práve porovnanie medzi mužmi a ženami. Iných ľudí môže zaujímať členenie podľa regiónov, druhu školy, zriaďovateľa atď. Na detailný opis členenia slúži databáza nie komentár. Domnievam sa, že predošlá pracovná skúsenosť, bez ohľadu na to či relevantná alebo nie, bude mať vplyv na uplatnenie sa na trhu práce po absolvovaní štúdia. Predpokladám, že takáto premenná môže byť skonštruovaná na základe brigádnických príp. iných dohôd/pracovných pomerov z dát Sociálnej poisťovne.	Neakceptované. ISP spolu s IVP má ambíciu v budúcnosti pripraviť analýzu duálneho vzdelávania, ktorá bude obsahovať akúkoľvek skúsenosť s trhom práce. Plánujeme využiť dostupné informácie zo Sociálnej poisťovne ako aj z Rezortného informačného systému Ministerstva školstva, a teda agregovať informácie o inštitucionálnych, ako aj menej inštitucionálnych skúsenostiach absolventov s trhom práce a dopade týchto faktorov na ich uplatnenie.

14		Pridať praktické vyučovanie ako premennú v regresiach.	Zo záveru usudzujem, že viete o žiakoch posledných ročníkov v dennej forme na stredných odborných školách, kt. majú praktické vyučovanie priamo v škole. Toto viete v regresiach zohľadniť? Tiež je to podľa mňa relevantná kontrolná premenná.	Neakceptované. ISP spolu s IVP má ambíciu v budúcnosti pripraviť analýzu duálneho vzdelávania, ktorá bude obsahovať akúkoľvek skúsenosť s trhom práce. Plánujeme využiť dostupné informácie zo Sociálnej poisťovne ako aj z Rezortného informačného systému Ministerstva školstva, a teda agregovať informácie o inštitucionálnych, ako aj menej inštitucionálnych skúsenostiach absolventov s trhom práce a dopade týchto faktorov na ich uplatnenie.
15	Záver	Priznať, že výsledky gymnazistov môžu byť skreslené aj kvôli ich nepresnému identifikovaniu ak študujú v zahraničí.	Ak sa nezmenila identifikácia týchto absolventov oproti komentárom IVP, tak je možné, že gymnazisti z vysoko príjmových domácností, ktorí v skutočnosti študujú v zahraničí, sú nesprávne identifikovaní ako neštudujúci, lebo ich zákonní zástupcovia nepožiadali o prídavky na deti.	Akceptovaná. Pridaná informácia do poznámky pod čiarou na strane 4, textu analýzy a tiež do záveru.

16	Záver, o duálnom vzdelávaní	ods. Viacero informácií o samotnom duálnom vzdelávaní by mali odznieť už v texte (napr. o jeho zmenách). Je zvláštne, že najdlhší odstavец záveru sa zaoberá poznatkami, ktoré sú prezentované v boxe, v ktorom by mali z definície byť okrajové informácie. Ak sú poznatky z boxu také dôležité, že sa dostali do záveru, asi by nemali byť v boxe.	V zmysle pripomienky.	Čiastočne akceptované. Informácie zo záveru boli presunuté do textu. Forma boxu však bola zachovaná. Ide iba o čiastkové informácie o duálnom vzdelávaní, presunutie do hlavného textu by podľa nášho názoru vyžadovalo rozlíšenie aj iných foriem praktického vyučovania, čo aktuálne nevieme.
17	Záver	„Odporúčame preto podporovať všetky formy vzdelávania v pracovnom prostredí, nielen duálne vzdelávanie.“ Navrhujem vymazať.	Na toto odporúčanie nepredkladáte evidence (ja by som akceptoval aj prehľad literatúry, ale ani ten nie je), v texte sa zaoberáte iba SDV. Namiesto toho môžete radšej odporúčať zavedenie takých konkrétnych metodík alebo zberov, ktoré by umožnili vyhodnotiť kauzálny efekt SDV.	Akceptované. Toto odporúčanie bolo odstránené zo záveru a zároveň sme pridali odporúčanie na rozšírenie zbieraných údajov o absolventoch aj o informáciu o iných formách praktického vyučovania a o pracovné skúsenosti počas štúdia.

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Komentár prezentuje základné spracovanie údajov o absolventoch a absolventkách stredných škôl v roku 2020, čo je samo o sebe veľkým prínosom. Silno odporúčam zverejniť aj zmienenú sprievodnú databázu v čo najviac user-friendly formáte. Komentár má pridanú hodnotu z hľadiska doteraz bližšie neanalyzovaných deskriptívnych štatistík (aj s robustnejšou analýzou) a zároveň identifikuje viaceré cesty, kadiaľ by sa budúci výskum mohol uberať.

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.